

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Mizik Andrea által képviselt felperesnek, dr. Bányai Gábor Ügyvédi Iroda, dr. Bányai Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. április 3. napján meghozott 19.OP.633.669/2005/31. számú ítélete ellen a felperes részéről 34., az alperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a nem vagyoni kártérítés címén megítélt tőkeösszeget 7.000.000.- (Hétmillió) forintra és kamatára, a rezszi költség címén megítélt járadék összegét 2007. április 1-től havi 3.000.- (Háromezer) forintra felemeli.

A rehabilitációs költség címén marasztaló rendelkezésből mellőzi a „gyámügyi fenntartásos betétbe teljesítéssel” rendelkezést.

A gyógyszer, gyógyhatású készítmények, vitaminok költsége címén 2006. március 1-től megítélt járadék összegét havi 20.000.- (Húszezer) forintra felemeli, egyúttal kötelezi továbbá az alperest 2005. július 1-től 2006. február 28-ig havi 15.000.- (Tizenötezer) forint fizetésére, és így az elsőfokú ítéletben lejárt járadék különbözet tekintetében foglaltak helyett arra kötelezi az alperest, hogy a 2005. július 1-től 2007. március 31-ig lejárt 148.496.- (Egyszáznegyvennyolcezer-négyszázkilencvenhat) forint és 2006. június 15-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári évet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát 15 napon belül fizesse meg a felperesnek.

Kötelezi továbbá az alperest fizessen meg 525.000.- (Ötszázhuszonötezer) forintot és ennek 2003. július 18-tól 2004. december 31-ig évi 11%, 2005. január 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári évet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezi az alperest fizessen meg a felperesnek ház körüli kisegítő költsége címén 2005. július 1. napjától 2006. december 31-ig havi 5.000.- (Ötezer) forint, 2007.

január 1-től véghatáridő nélkül havi 6.000.- (Hatezer) forint járadékot. A 2005. július 1-től 2007. március 31-ig lejárt 108.000.- (Egyszáznyolcezer) forintot és 2006. február 15-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári évet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát az alperes 15 napon belül fizesse meg a felperesnek.

Kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 5.890.- (Ötezernyolcszázkilencven) forintot és ennek 2006. július 5. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári évet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát.

Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja akként, hogy az alperes köteles megfizetni a felperesnek 180.000.- (Egyszáznyolcvanezer) forintot.

Ezt meghaladón az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000.- (Egyszázezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget, míg az állam javára külön felhívásra 300.420.- (Háromszázezer-négyszázhusz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az 1999. augusztus 1. napján személygépkocsi utasaként elszenvedett balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kára megfizetésére kérte kötelezni az alperest gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján.

Az alperes a kártérítési felelősség és térítési kötelezettségének a fennállását nem, a kereset egyes jogcímeit és összegszerűségét részben vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest fizessen meg a felperesnek nem vagyoni kártérítés címén (az alperes által ezen a címen eddig folyósított járadék összegén felül, a járadék folyósításának 2007. március 31. napjával történő megszüntetésével, ezen igény egyösszegű megváltásaként) - gyámügyi fenntartásos betétbe történő teljesítéssel - 5.000.000.-Ft-ot és annak 1999. augusztus 1. napjától 2001. december 31-ig évi 20%, 2002. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11%, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek élelemfeljavítás címén 2000. augusztus 1. napjától 2001. december 31. napjáig havi 10.000.-Ft-ot, 2002. január 1. napjától 2002. december 31. napjáig havi 11.000.-Ft-ot, 2003. január 1. napjától 2003. december 31. napjáig

havi 12.000.-Ft-ot, 2004. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig havi 13.000.-Ft-ot, 2005. január 1. napjától 2005. december 31. napjáig havi 14.000.-Ft-ot, 2006. január 1. napjától véghatáridő nélkül havi 15.000.-Ft-ot. A 2000. augusztus 1. napjától 2007. március 31. napjáig terjedő időszakban lejárt 995.000.-Ft járadék összeg és ennek 2003. december 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11%, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamata megfizetésére az alperest 15 napon belül kötelezte gyámügyi fenntartásos betétbe teljesítéssel. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 2005. július 1. napjától kezdődően véghatáridő nélkül rezsi többletköltség címén havi 2.080.-Ft-ot, háztartási többletköltség (tisztítószeres, mosószeres, ruhakopás) címén havi 3.120.-Ft-ot. Kötelezte az alperest fizessen meg a felperesnek 2007. április 1. napjától kezdődően rehabilitációs (gyógytorna) költség címén havi 60.000.-Ft-ot gyámügyi fenntartásos betétbe teljesítéssel. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 2006. március 1. napjától kezdődően véghatáridő nélkül gyógyszer, gyógyhatású készítmények, vitaminok költsége címén havi 15.000.-Ft-ot; a 2006. március 1. napjától 2007. március 31. napjáig terjedő időszakban lejárt 51.688.-Ft. járadék különbözet megfizetésére 15 napon belül annak 2006. szeptember 16 napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamattal együtt. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek jövedelemveszteség címén 2005. július 1. napjától 2005. december 31. napjáig havi 21.855.-Ft-ot, 2006. január 1. napjától 2006. december 31. napjáig havi 25.092.-Ft-ot, 2007. január 1. napjától havi 27.687.-Ft-ot; a 2005. július 1 napjától 2007. március 31. napjáig terjedő időszakban lejárt 515.302.-Ft járadék megfizetésére 15 napon belül kötelezte az alperest, valamint 131.130.-Ft után 2005. október 1. napjától, 301.110.-Ft után 2006. július 1. napjától és 83.062.-Ft után 2007. február 16. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 6.000.-Ft-ot és ennek 2006. szeptember 26. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát. Kimondta, hogy az alperes a megállapított havi összegű járadékokat előre esedékesen, legkésőbb a tárgyhót megelőző hónap 30. napjáig köteles megfizetni. A keresetet, a fentieket meghaladóan elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 180.000.-Ft perköltséget. Kötelezte az alperest a feljegyzett 900.000.-Ft illetékből 360.000.-Ft, a feljegyzett 158.523.-Ft állam által előlegezett szakértői díjból 63.409.-Ft megfizetésére, míg a fennmaradó 540.000.-Ft illetéket és a 95.114.-Ft szakértői díjat az állam viseli. Az ítélet előzetesen végrehajthatóságát mondta ki az ítéletnek a jövőre nézve felmerülő, és a fent megállapított összegű lejárt járadékok vonatkozásában. Az orvosszakértő kizárására irányuló alperesi kérelmet, elfogultsági kifogást elutasította.

Az ítélet indokolása értelmében a jogalap bizonyításra nem szorult, míg az egyes kártérítési követelések tekintetében a bizonyítás a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. Nem vagyoni kárként 5.000.000.-Ft és ennek 1999. augusztus 1. napjától számított kamatát ítélte meg az orvosszakértői vélemény alapján, utalva a

már folyósított járadékösszegre és az 1999. évi értékviszonyokra, míg ezt meghaladóan az igényt eltúlzottnak tartotta. Élelemfeljavításra a szakvélemény alapján a módosított kereset szerinti járadékot, 2007. január 1-től havi 15.000.-Ft járadékot ítélte meg. A gépkocsi vásárlási költségigényt elutasította, mert megítélése szerint a 2000. augusztus 9-i megállapodással és az alperes teljesítésével ez az igény megtérült. A házkörüli kisegítő költség megfizetésére irányuló keresetet elutasította, mert a 2003. június 4-i megállapodás erre nem terjedt ki és nem bizonyított, hogy a felperes kiesése miatt kívülálló személyt igénybe vettek. A gyógyszer, vitamin, gyógyhatású készítmény költségére az orvosszakértői vélemény, a számlák és igazolások alapján az összecszerúsége mérlegeléssel megállapítva havi 15.000.-Ft-ot látott megállapíthatónak. A rehabilitációs többletköltségre a szakvélemény és a tanúvallomás alapján 2007. április 1-től látta megalapozottnak a követelést havi 6.000.-Ft-ban. A Intézetben történő fejlesztéssel kapcsolatos költség vonatkozásában igazoltnak a 6.000.-Ft-os vizsgálati költséget tartotta, míg ezt meghaladóan a követelést bizonyítottság hiányában elutasította. Rezszi költségként az alperesi teljesítést ítélte meg havi 2.080.-Ft-ot, meghaladóan a keresetet elutasította bizonyítottság hiányában és a Ptk. 359. § alkalmazhatóságának hiányában. Tisztítószer, mosószer, ruhakopás költségeként alperesi teljesítésben havi 3.120.-Ft-ban marasztalt, míg meghaladóan a keresetet elutasította, mint nem bizonyítottat. A kulturális többletkiadás követelést elutasította, mert nem bizonyított, a költség nem igazolt és az alperes műszaki cikket térített. A pszichiátriai kezelés költségét bár az orvosszakértői vélemény alapján indokoltnak tartotta, azonban mivel nem igazolt a költség összecszerúsége, a tényleges kiadás felmerülte és a hálapénz nem téríthető, ezért e keresetet elutasította. A jövedelemvesztéséről a Ptk. 356. § (1), (2) bek. és 357. § alapján határozott elfogadva a felperes baleset előtti munkavégzését és így azt, hogy munkaviszonyban lett volna a balesetet követően, és a minimálbért megkeresné. A 100%-os munkaképességcsökkenés és a minimálbér alapulvételével a TB és munkavállalói járulék levonásával és a rokkant nyugdíj elszámolásával határozta meg a járadék összegét 2005. évre 21.855.-Ft/hó, 2006. évre 25.092,5 Ft/hó, 2007. évre 27.687,5 Ft/hó összegben és a Ptk. 280. § (3) bekezdés alkalmazásával 2005. július 1. napjától ítélte meg, meghaladóan elutasítva a keresetet. Az egyéb költségek címén előterjesztett keresetet elutasította, mert a hajvágó költsége nincs okozati összefüggésben a balesettel, míg a cosmodisc beszerzése és költsége nem bizonyított. A gyámhatósági fenntartásos betétbe történő teljesítésről a Gyámhatóság válasziratában foglaltakra tekintettel határozott. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes egyaránt fellebbezéssel élt.

A felperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását kérte az alábbiak szerint:

Fellebbezéssel támadta a teljesítés módját, mert álláspontja szerint nem állnak fenn a gyámhatósági fenntartásos betétbe történő teljesítés feltételei figyelemmel a Ptk. 20/B-C. §-aiban foglaltakra. A felperesi ügyvéden keresztül, illetve felperesnek kérte

teljesíteni a megítélt összegeket. A nem vagyoni kár felemelését kérte 10.000.000.- Ft és balesettől számított kamatára figyelemmel a felperes maradványállapotára. Az élelemfeljavítás címén megítélt járadék felemelését kérte 2007. január 1-től havi 16.000.-Ft-ra az orvosszakértői vélemény alapján. A gépkocsi vásárlás költség vonatkozásában 2.500.000.-Ft és 2003. július 18-tól számított kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest hivatkozva arra, hogy a 2000. augusztus 9-i megállapodás nem terjedt ki rá, illetve utalt a 2003. június 4-i megállapodás indokára. Álláspontja szerint a megállapodás a Ptk. 19. § (1) bek., 234. § (1) bekezdés alapján gyámhatósági jóváhagyás hiányában semmis. A ház körüli kisegítő járadékot 1999. augusztus 1-től 2001. december 31-ig havi 5.000.-Ft-ban, 2002. évre havi 6.000.-Ft-ban, 2003. évre havi 7.000.-Ft-ban, 2004. évre havi 8.000.-Ft-ban, 2005. évre havi 9.000.-Ft-ban, 2006. évre havi 10.000.-Ft-ban, 2007. január 1-től havi 11.000.-Ft-ban kérte megállapítani a reparáció elvére, a felperes állapotára, a tanúvallomásokra is figyelemmel. A gyógyszer, vitamin, gyógyhatású készítmény költsége címén 2005. július 1-től 2006. február 28-ig havi 15.000.-Ft, 2006. március 1-től havi 32.067.-Ft megfizetését kérte a lejárt járadékban elszámolva az alperes teljesítését. E körben kifogásolta az elsőfokú bíróság rendelkezésének hiányát az alperesi teljesítés miatt, továbbá utalt arra, hogy követelését igazolta számlákkal. A rehabilitációs többletköltség megítélését 2003. május 1-től kérte 2005. december 31-ig havi 32.000.-Ft-ban, 2006. január 1-től havi 60.000.-Ft-ban, utalva arra, hogy korábban e tevékenységét a családtagok végezték, ami nem eredményezheti az alperes mentesülését. Előadta, hogy a Intézetben a fejlesztése elkezdődött, utalt az orvosszakértői véleményre és a csatolt igazolásra, amelyek alapján 2006. november 1-től havi 3.200.-Ft megítélését kérte. A tanúvallomások, a felperes által állapota által indokolt magasabb hőmérséklet, és az árnövekedés alapján a rezsi költség címén előterjesztett járadékigényét fenntartotta és 2005. július 1-től havi 5.000.-Ft, 2007. január 1-től havi 6.000.-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest a lejárt járadékban az alperes teljesítését elszámolva. A Ptk. 359. § alapján a tanúvallomások, a csatolt számlák alapján tisztítószer, mosószer, ruhakopás címén 2005. július 1-től havi 10.000.-Ft, 2007. január 1-től havi 11.000.-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest a lejárt járadékban elszámolva az alperes teljesítését. Kulturális többletkiadás vonatkozásában a reparáció elvére és a tanúvallomásokra hivatkozott és 2002. június 1-től december 31-ig havi 2.500.-Ft, 2003. évre havi 3.000.-Ft, 2004. évre havi 3.500.-Ft, 2005. évre havi 4.000.-Ft, 2006. évre havi 5.000.-Ft, 2007. január 1-től havi 5.000.-Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A pszichiátriai kezelés költségeként 2005. július 1-ől havi 10.000.-Ft-ban fenntartotta követelését az orvosszakértői vélemény, a tanúvallomások alapján utalva arra is, hogy családtag végezte e tevékenységet és körzeten kívüli terapeuta is igénybe vehető. A jövedelemvesztés vonatkozásában a járadék fizetés kezdődőpontját és mértékét támadta fellebbezéssel vitatva a Ptk. 280. § (3) bekezdés alkalmazhatóságát és az összegszerűség megállapításánál a Tb járulékok levonhatóságát. Az egyéb költségek megítélését kérte hivatkozva arra, hogy kárenyhítési kötelezettségének tett eleget és hogy e költségeket igazolta. A perköltségre vonatkozó rendelkezést is támadta, mert megítélése szerint a Pp. 81. § (2) bekezdése alkalmazható lett volna.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte, a nem vagyoni kártérítésnél a kamatmarasztalás mellőzését, mert az 5.000.000.-Ft az ítélethozatalkori ár-, értékviszonyoknak felel meg, illetve másodlagosan a tőkeösszeg 3.000.000.-Ft-ra és kamatára leszállítását, valamint a jövedelemveszteség címén előterjesztett kereset elutasítását, e marasztalás mellőzését. Álláspontja szerint a baleset előtti jövedelmi viszonyok nem igazoltak, illetve a tanúvallomások e körben ellentétesek. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Ellenkérelmében a felperes fellebbezési előadására tekintettel vitatta a gépkocsi költségösszezszerűségét is.

A felperesi fellebbezés részben, míg az alperesi fellebbezés nem alapos.

A kártérítési felelősség a Ptk. 345. § (1) bekezdésén, az alperes térítési kötelezettsége a káreseménykor hatályos és így alkalmazandó 58/1991. (IV.13.) Korm. rendelet rendelkezésein alapul.

A felperes a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés alapján vagyoni és nem vagyoni kárait érvényesítette a keresetében.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát a Pp. 253. § (3) bekezdésre is figyelemmel és a fellebbezéssel támadott egyes kártételek vonatkozásában az alábbi álláspontot foglalta el:

Nem vagyoni kár:

Nem volt vitatott, hogy a Ptk. 355. § (4) bekezdés szerint a felperes alappal érvényesített nem vagyoni kárigényt és az sem, hogy az alperes által járadékként folyósított összegén felül, az igény egyösszegű megváltásaként a felperes további nem vagyoni kárigénye megalapozott. Annak összezszerűsége és az az utáni kamatfizetési kötelezettség volt a fellebbezési eljárásban vitás.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a kártérítés a kár bekövetkezésekor nyomban esedékes. Miután a nem vagyoni kártérítés pénztartozás, így a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kamatot köteles fizetni. Ebből következően a késedelmi kamat attól az időponttól kezdődően illeti meg a károsultat, amikor a károsodás bekövetkezett. A károsodás bekövetkezte az az időpont, amikor a károsultnál az életvitel megváltozása, elnehezedeése elkezdődött. Az orvosszakértői vélemény által alátámasztottan a jelen esetben ez a káresemény időpontjában bekövetkezett. Ezért a kár bekövetkezésének időpontjában kellett vizsgálni a nem vagyoni kár felmerültét és így összezszerűségét, amelyből következik az is, hogy a kötelezett a megítélt nem vagyoni kárpótlás után a károkozás napjától köteles késedelmi kamatot fizetni. A káresemény 1999. augusztus 1. napján történt, a felperes egészségkárosodása, így a nem vagyoni kára is ekkor következett be. Ezért az ekkor értékviszonyra is figyelemmel kellett a felperes életvitelében bekövetkezett változásokra figyelemmel a nem vagyoni kár összezszerűségét meghatározni. Az orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság a felperes

maradványállapotát helytállóan állapította meg. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a felperes épp a felnőttkorba lépve szenvedett olyan maradandó egészségkárosodást, amely nemcsak testi, hanem pszichés sérüléssel is járt, amelynek következtében 100%-os munkaképesség csökkenése áll fenn, I. csoportú rokkant, önmaga ellátására képtelen, cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt áll. A baleset következtében olyan súlyos és végleges egészségkárosodást szenvedett el a felperes, amelynek következtében a teljes emberi élet megvalósításának lehetőségétől fiatal korában véglegesen elesett; egész életében másoktól függő, önálló életvitelre képtelen állapotban kénytelen leélni az életét. Mindezek olyan súlyos hátrányok, amelyek kompenzálására az 1999. évi értékviszonyokra is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által az alperesi teljesítésre is tekintettel, azon túlmenően megítélt összeggel szemben 7.000.000.-Ft-ot ítél megállapíthatónak. Ezért ezen összegre felemelte a marasztalási összeget. Miután az 1999. évi értékviszonyok alapján került a nem vagyoni kárösszeg megállapításra, így a fentiek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított kamatfizetési kötelezettséget nem érintette a másodfokú bíróság.

A Ptk. 20. § (1) bekezdése alapján a gondnok - általános jelleggel, illetve a cselekvőképességet korlátozó ítéletben meghatározott ügyekben - a gondnokság alá helyezett személy vagyonának kezelője és törvényes képviselője. A Ptk. 20/A. § szerint a gondnok tevékenységét a gyámhatóság felügyeli. A gondnok a működéséről, illetve a gondnokolt állapotáról a gyámhatóság felhívására bármikor, egyébként pedig évente köteles beszámolni a gyámhatóságnak.

A Ptk. 20/B. § értelmében a gondnok köteles a gyámhatóság felhívására beszolgáltatni a gondnokolt pénzét, értékpapírjait, valamint értéktárgyait, ha azokat - figyelemmel a 20/C. §-ban foglaltakra is - a rendes vagyonkezelés szabályai szerint folyó kiadásokra készen tartani nem kell.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 147. § (1) bekezdés a) pontja szerint, ha a törvényes képviselő a Ptk. 20/B. §-a alapján a gondnokság alá helyezett pénzét és értéktárgyait a gyámhivatalnak beszolgáltatni köteles a pénzt - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a gyámhivatal székhelye szerint illetékes hitelintézetnél nyitott gyámhatósági fenntartásos betétben, forint folyószámlán vagy devizaszámlán kell elhelyezni.

Az elsőfokú iratok között 12. sorszám alatt elfekvő gyámhivatali nyilatkozat értelmében a gyámhivatal az egyösszegű nem vagyoni kár gyámügyi fenntartásos betétben történő elhelyezését tartotta indokoltnak. A gyámhivatal ezen nyilatkozata a másodfokú bíróság álláspontja szerint akként értelmezhető és értékelendő, hogy a gyámhatóság a Ptk. 20/B. §-ban megfogalmazott felhívással élt, így a nem vagyoni kárösszegnek a gyámügyi fenntartásos betétben elhelyezésére történő felhívás alapján az elsőfokú bíróság alappal határozta meg a nem vagyoni kárösszeg teljesítési módjaként a gyámügyi fenntartásos betétbe történő teljesítést. Ezért az ezt a rendelkezést támadó felperesi fellebbezés nem alapos.

Élelemfeljavítás költségei:

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat e jogcímen okszerűen értékelte, a járadék összegszerűségét az ár- és értékviszonyokra is figyelemmel helytállóan állapította meg. Az orvosszakértői vélemény (19. sorszám) 2006. októberében készült és akkor nyilatkozott a szakértő akként, hogy az élelemfeljavítás indokolt, jelenleg napi 500.-Ft-ban. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperesnek 2007. januártól emelt összegű járadék megállapítására irányuló fellebbezését így találta megalapozottnak.

Gépkocsi vásárlás költsége:

Az orvosszakértői vélemény alapján a felperes önmaga ellátására képtelen, felállni, járni nem tud, közlekedni is csak tolókocsival tud.

A rendelkezésre álló adatok szerint az alperes a felperesnek járadékot térített a közlekedési nehezítettség következtében felmerülő költségekre. E költségekre a 2/A/7. sz. alatt csatolt megállapodás jött létre 2000. augusztus 9. napján a felek között. Az elsőfokú eljárás iratai szerint ebben az időben a felperesnek már eseti gondnoka volt, a testvére, akinek nyilatkozatát is tartalmazza a megállapodás, amely szerint nem hajlandó lemondani a gépkocsival kapcsolatos követeléséről és teljes jogfenntartással fenntartja azt. Ezáltal a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítás ténye nem állapítható meg. Az alperes a megállapodásban foglalt 1.250.000.-Ft-ot térítette a felperesnek. A felperes eseti gondnokának nyilatkozatára tekintettel azonban az állapítható meg tényként, hogy ezt az összeget a felperes jogfenntartással vette át. Így a megállapodás 2. pontja sem érvényesülhet a felek jogviszonyában. Mindebből következően a felperes nincs elzárva attól, hogy a közlekedési nehezítettségéből eredő igényét az alperessel szemben érvényesíthesse.

A felperes igazolta, hogy 2003. júliusában gépjárművet vásárolt. A rendelkezésre álló adatok alapján a felperes gépkocsival szállítható, a lakóhelyére is figyelemmel a közlekedésre képtelenségében a gépkocsi segítséget jelent. A felperes állapota, élethelyzete, a lakóhelyére is figyelemmel a szakértői vélemény alapján indokolt kezelésekre való eljutás indokolta a gépkocsi vásárlást. A gépkocsi vételárát így a felperes alappal érvényesíthette. A gépkocsi vételárával egyidejűleg azonban közlekedési nehezítettség járadékra nem tarthat megalapozottan igényt a felperes, illetve az nem járhat a felperesnek, mert a felperest ért ugyanazon hátrányból származó többletköltségek kompenzálására szolgál mindkettő. Az alperes 10 évre teljesített 1.250.000.-Ft-ot, a gépkocsi vételára 2003. júliusában került kifizetésre, ezért időarányosan el kellett számolni az alperesi teljesítést, ami a másodfokú bíróság mérlegelése szerint az 1.250.000.-Ft 70%-a, azaz 875.000.-Ft, amelyet így a gépkocsi vételárából levonásba helyezett a másodfokú bíróság. A fellebbezési tárgyaláson a felperes gondnoka akként nyilatkozott, hogy a gépkocsit eladta 1.100.000.-Ft-ért. Ezt az alperes nem vitatta. A felperes felmerült kára így ezen eladási árral csökkent, ezért ez az összeg ugyancsak levonásba helyezendő a káronszerzés tilalmára figyelemmel. Mindezek alapján a felperes követelése 525.000.-Ft és Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamatában megalapozott. A kamatfizetés kezdőidőpontja a gépkocsi vásárlásának időpontja a Ptk. 360. § (1) bekezdésére is tekintettel.

Ház körüli kisegítő költsége:

A fellebbezési eljárásban nem volt támadott az elsőfokú bíróság azon ítéleti ténymegállapítása, miszerint a 2003. június 4-i megállapodás e követelésre nem terjedt ki. Az elsőfokú bíróság ugyancsak tényként állapította meg, hogy a felperes a balesetet megelőzően valóban segített a házkörüli teendőkben. Mindezen ténymegállapítások a másodfokú eljárásra irányadók voltak. Az nem volt vitatott, hogy a felperes a baleset következtében az ilyen jellegű munkák végzésére alkalmatlan. Az a tény, hogy helyette családtagja végzi el ezen munkákat és a felperes kiesett tevékenységét nem kívülálló személlyel végezteti el nem mentesítheti az alperest a felperes e munkákból való kiesése folytán felmerült többletköltségek megtérítése alól. A gondnok és tanúk vallomása alapján a ház körüli munkák köre és, amelyekre is figyelemmel a többletköltség mértéke mérlegeléssel megállapítható volt.

A Ptk. 360. § (1) bekezdés szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A Ptk. 355. § (3) bekezdés alapján kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani.

A Ptk. 280. § (3) bekezdés alapján a tartásdíjat, az életjáradékot és a baleseti járadékot időszakonként előre kell fizetni. A jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton többé nem követelheti.

A felperes kárigénye a balesetkor bekövetkezett, így az elévülési idő is ekkor megkezdődött.

A járadékigény az elévülési időn belül visszamenőlegesen a Ptk. 280. § (3) bekezdésben meghatározott korlátok között érvényesíthető bírósági úton. Az alperes az elsőfokú eljárásban hivatkozott ezen elévülésre. A rendelkezésre álló adatokból, a felek közötti peren kívüli eljárás irataiból nem volt megállapítható, hogy a felperes a ház körüli munkákból való kieséséből adódón követelést érvényesített volna az alperessel szemben. A felperes állapota kialakult, így nem volt arra következtetés sem vonható, hogy a felperes menthető okból nem tudta ezen kárigényét érvényesíteni.

Mindezek alapján a Ptk. 280. § (3) bekezdésére tekintettel a felperes e követelése 2005. július 1-től volt megítélhető. Arra a tényre, hogy a felperes az édesanyjával és gondnokával él együtt, továbbá a ház körül felmerülő tevékenységekre figyelemmel a másodfokú bíróság mérlegeléssel 2005. július 1-től havi 5.000.-Ft-ban, 2007. január 1-től folyamatosan havi 6.000.-Ft-ban látta megállapíthatónak a járadék összegét.

Az elsőfokú bíróság a lejárt járadékot 2007. március 31-ig számolta el, így ezt figyelembe véve 2005. július 1-től 2007. március 31-ig a lejárt járadék összege 108.000.-Ft, amely után a kamatfizetési kötelezettséget a Ptk. 301. § (1) bekezdés alapján középarányos időtől határozta meg a másodfokú bíróság.

Gyógyszer, vitamin, gyógyhatású készítmény költsége:

A felperes az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresetében 2005. július 1-től kérte e címen járadék fizetésre kötelezni az alperest.

Az orvosszakértői vélemény alapján a felperes ezen igényének jogalapja megalapozott. A felperes számlákat is csatolt e költségeinek bizonyítására.

Az elsőfokú bíróság 2006. március 1-től havi 15.000.-Ft-ot ítélet meg e címen járadékként.

A felperes a fellebbezésében 2005. július 1-től 2006. február 28-ig havi 15.000.-Ft járadék megfizetését kérte.

Mindezek alapján a 2005. júliustóli árviszonyokra, a felperes gyógyszerzsükségleteire tekintettel a felperes által megjelölt 15.000.-Ft járadékigény megalapozottnak tartotta 2005. július 1-től 2006. február 28-ig, így ennek megfizetésére kötelezte az alperest.

2006. március 1-től az elsőfokú bíróság által megítélt összeg helyett a felperes által követelt havi 32.067.-Ft-ot azonban eltúlzottnak találta a másodfokú bíróság.

A felperes gyógyszerzsükségletében változás nem következett be. A 2006. február 28-ig megállapított havi 15.000.-Ft-hoz képest a gyógy- és egyéb készítmények árai sem változtak oly mértékben, amely indokolná a felperes által követelt járadékösszeg megítélését. Az áremelkedések ténye köztudomású, ezért erre figyelemmel a másodfokú bíróság mérlegeléssel 2006. március 1-től - véghatáridő nélkül - havi 20.000.-Ft-ban határozta meg a járadék összegét.

A 2005. július 1-től 2007. március 31-ig lejárt járadék összege így $(15.000.-\text{Ft} \times 8 \text{ hónap} = 120.000.-\text{Ft} + 20.000.-\text{Ft} \times 13 \text{ hónap} = 260.000.-\text{Ft})$ mindösszesen 380.000.-Ft, melyből levonásba helyezve az erre az időszakra az alperes által térített $(11.024.-\text{Ft} \times 21 \text{ hónap})$ 231.504.-Ft-ot az alperest 148.496.-Ft és ennek a felperes által megjelölt kamatfizetési időpontra is tekintettel középarányos időponttól számított kamatának megfizetésére kötelezte az alperest.

Rehabilitációs többletköltség (gyógytorna):

Az elsőfokú bíróság e címen járadékot 2007. április 1. napjától ítélet meg, a felperes a fellebbezésében 2003. május 1-től kérte az alperes kötelezését járadékfizetésre.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, a bizonyítási teher helytálló telepítésével, hogy a felperes e költség felmerültét 2007. április 1-ét megelőzően nem bizonyította.

A szakértői vélemény alapján a gyógytorna indokoltsága megállapítható, azonban ez olyan szakképzettséget igénylő munka, amely szakképzett gyógytornász által végezhető, ilyen végzettséggel nem rendelkező családtag tevékenységével nem váltható ki ezen, a felperes részére indokolt kezelés. Ebből következően a gyógytorna igénybe vételét is bizonyítania kellett volna ahhoz a felperesnek, hogy a gyógytorna miatti többletköltségét, mint kárt alappal érvényesíteni tudja az alperessel szemben. A felperes gyógytornász igénybe vételéről számlákat az érvényesített időszakot megelőző időről csatolt. A keresetében megjelölt időszakról számlát nem csatolt és nyilatkozata alapján sem volt megállapítható, hogy ténylegesen igénybe vett gyógytornászt 2007. áprilisát megelőző, keresettel érvényesített időszakban.

Mindezek alapján a felperesnek az elsőfokú bíróság által megítéltet meghaladó követelése nem alapos.

A már fentebb hivatkozott jogszabályok irányadók a gondnok-vagyonkezelésére, így különösen a Ptk. 20/B. § alapján a gondnok a gyámhatóság felhívására köteles beszolgáltatni a gondnokolt pénzt, ha azokat a rendes vagyonkezelés szabályai szerint folyó kiadásokra készen tartani nem kell.

Ebből és a Ptk. 20/A. §-ból következően a gondnok tevékenységét a gyámhatóság felügyelete és ellenőrzése mellett végzi és a gyámhatóság felhívására van beszámolási, beszolgáltatási kötelezettsége, illetve a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet alapján a gyámhatóság e jogosultsága körében utasíthatja is a gondnokot. Eseti felhívás hiányában a gondnok az elszámolási kötelezettségének évente kell eleget tennie.

A gyámhatóság - már hivatkozott - rendelkezésre álló nyilatkozata, amely mintegy utasításként értelmezhető kizárólag a nem vagyoni kártérítés összegéről szól, így a vagyoni kárként megítélt rehabilitációs költség megfizetésére nem terjeszthető ki. Így a gyógytorna címén megítélt összeg vonatkozásában gyámhatósági rendelkezés hiányában a fentiekben kifejtettek alapján nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a bíróság a teljesítés módjaként a gyámhatósági fenntartásos betétben elhelyezést írja elő a fizetésre kötelezett alperes számára. A másodfokú bíróság ezért a rehabilitációs költség címén marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezésből mellőzte e teljesítési módon.

.... Intézeti fejlesztéssel kapcsolatos költség:

A csatolt igazolás szerint a felperes felvétele próbaidőre történt. A felperes azonban nem igazolta, hogy a kezelés folyamatos, előadás szerint csak alkalmanként vitték el erre a kezelésre. A kezeléseket folyamatossága, az ezzel kapcsolatos költségek felmerülte és így a járadékigény megalapozottsága nem bizonyított. Ezért azt az elsőfokú bíróság helytállónan utasította el.

Rezsi költség:

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat, tényeket helytállónan mérlegelte, megalapozottan fejtette ki a Ptk. 359. § alkalmazhatóságának hiányát. A rendelkezésre álló adatok, közüzemi, illetve egyéb rezsi költségben értékelhető számlák hiányában nem volt arra következtetés vonható, hogy a felperes otthon tartózkodásával milyen többletköltségek merülnek fel a háromfős háztartásban. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított járadékösszeg megváltoztatására az ez évben bekövetkezett áremelkedésekre figyelemmel 2007. április 1-től látta alappal megváltoztathatónak havi 3.000.-Ft-ra, ezt meghaladóan nem látta igazoltnak a követelést.

Tisztítószer, mosószer, ruhakopás költség:

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállónan mérlegelte. A Ptk. 359. §-a e kártételnél sem alkalmazható, mert a költségek felmerülte igazolható, amelyek alapján az összegaszerűség mérlegeléssel megállapítható. A csatolt számlákra is figyelemmel nem volt megalapozott következtetés arra vonható, hogy a felperes által megjelölt többletköltség merül fel a tisztítás, ruhakopás folytán, tekintettel arra is, hogy a felperes csak a többletköltségét érvényesítheti alappal az alperessel szemben.

Kulturális többletkiadás:

A rendelkezésre álló adatok alapján az alperes olyan műszaki cikkek ellenértékét peren kívül megtérítette a felperesnek, amelyek a felperesnek ezen igényének kielégítését szolgálják. A felperes nem bizonyította ezt meghaladóan, hogy milyen tárgyú és költségű többletkiadása merült fel a kultúrálódás körében, így az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a követelést.

Pszichiátriai kezelés költsége:

Nem vitásan az orvosszakértői vélemény alapján indokolt a felperes ilyen jellegű kezelése. Arra azonban adat nincs, hogy a felperes ilyen orvosi kezelést ténylegesen igénybe vesz, és ezáltal többletköltsége merült fel és milyen összegben. Nem igazolt, hogy a TB által térített meghaladó kezelésre lenne szüksége, illetve, hogy a TB nem finanszírozza e kezelést. A pszichiátriai kezelés jellegéből adódóan olyan, hogy azt szakember, ilyen képzettséggel rendelkező személy végezheti. Ezért a felperesnek a családtag általi végzésre hivatkozása alaptalan. Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság bizonyítottság hiányában alappal utasította el e keresetet.

Jövedelemveszteség:

Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes a balesetet megelőzően alkalmi segédmunkát végezett, melyből napi 5.000.-Ft keresménye volt. A felperes balesetkori életkorára is figyelemmel ezen tényadatokból megalapozott következtetést vont arra, hogy a felperes amennyiben a baleset nem következik be munkát végezne, munkaviszonyban lenne, és a minimálbért megkeresné, így a Ptk. 356. § (1) (2) bekezdés és 357. § (3) bekezdés alapján helytállóan állapította meg a felperes javára jövedelemveszteség járadékot. Mindezek alapján az alperes fellebbezése e címen nem alapos.

A felperesnek a járadékfizetés kezdőidőpontját támadó fellebbezése nem megalapozott.

A már fentebb hivatkozott Ptk. 280. § (3) bekezdését az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta.

A PK. 52. sz. állásfoglalás szerint a baleseti járadékkövetelés esetén az elévülési idő a járadékkövetelés egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre vonatkozóan is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenés, illetőleg munkaképtelenség első ízben vezetett keresetkiesésben (jövedelem kiesésben) megmutatkozó károsodásra. Az egyes járadékrészletek iránti követelés azonban az elévülési határidőn belül is csak a Ptk. 280. § (3) bekezdésében meghatározott korlátok között érvényesíthető bírósági úton.

Nem volt megállapítható, hogy a felperes korábban jövedelemveszteség címén követeléssel élt volna és a rendelkezésre álló adatok alapján arra sem volt következtetés vonható, hogy a felperes alapos, menthető okból nem tudta ezen igényét érvényesíteni, tekintettel arra is, hogy 2003. március 23-tól eseti gondnoka, majd 2001. december 7-től kirendelt gondnoka a testvére volt.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a jövedelemveszteség járadék összegét is. A Ptk. 356. § (2) bekezdés szerint a balesetből eredő munkaképtelenség esetében járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának I.sz. véleménye (BH. 2006/8) szerint a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet (jövedelmet) a nyugdíjjárulék mellett a - magán-nyugdíjpénztári járulékkal és tagdíjjal, az egészségbiztosítási járulékkal és a munkavállalói járulékkal csökkentett összegben kell figyelembe venni.

A vélemény indokolása kiemeli, hogy a nyugdíjjárulékot, a magán-nyugdíjpénztári járulékot és tagdíjat, az egészségbiztosítási járulékot, valamint a munkavállalói járulékot kötelezően és rendszeresen kell fizetni. Ha a balesetet szenvedett személy dolgozna, ezeket tőle levonnák, ezért károsulti helyzetében sem juthat több jövedelemhez járadék formájában. Így a járadékalap meghatározásánál ezeket levonásba kell helyezni a bruttó keresetből és ennek alapján olyan járadék állapítható meg kártérítésként, amely biztosítja, hogy a károsult se többet, se kevesebbet ne kapjon, hanem annyit, amennyi a tényleges kereset (jövedelem) vesztesége.

Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a jövedelemveszteségi járadék mértékét is.

Egyéb költségek:

A felperes maradvány egészségi állapotára tekintettel a felperes a haja vágását, illetve vágatását nem tudja elvégezni, elvégeztetni. A Ptk. 355. § (4) bekezdés alapján a hajvágó költsége, így olyan kár, amely a balesettel okozati összefüggésben áll, és amely a felperes ért vagyoni hátrány csökkentéséhez szükséges. Mindezek alapján a számlával (24.sz.) igazolt hajvágó költségét a felperes megalapozottan érvényesíti az alperessel szemben és így annak, valamint a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti a kár felmerültétől, a vételtől számított kamata megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság az alperest.

Perköltség:

A felperesi fellebbezés megalapozott abban a tekintetben, hogy a perköltség viselésében a Pp. 81. § (2) bekezdés a jelen esetben alkalmazható. A felperes kártérítési igényt érvényesített, mely kárigény az egyes kártételekre tekintettel is egységes kárigénynak tekintendő, és amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függött. A felperes követelése túlnyomórészt figyelemmel arra, hogy a pertárgy értéknél a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján a járadékköveteléseknél az egy évi járadékösszeg volt figyelembe vehető- alapos volt. Ezen pertárgy érték számítását figyelembe véve a marasztalási összegnél is az alperest kötelezte a felperes javára a felperesnél ügyvédi díjban megnyilvánuló perköltség megfizetésére, melynek összegét mérlegeléssel az elsőfokú bíróság által egyébként megállapított perköltségösszegben látta indokoltnak. Ezért ekként megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését egyebekben azt nem érintve.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta a fentiek szerint, míg egyebekben helybenhagyta.

A fellebbezési eljárási perköltség viseléséről a Pp. 81. § (2) bekezdés alapján határozott, a fellebbezési pertárgy érték és ehhez képest módosult marasztalási összegekre is figyelemmel. A perköltségben a felperest képviselő ügyvéd díját számolta el a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján mérlegeléssel bruttó összegben.

A felperes személyes költségmentessége a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. tv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés alapján határozott.

Budapest, 2007. szeptember 13.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül: